

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody

Kdy skutečně začíná běžet lhůta pro podání stížnosti proti usnesení o výkonu trestu?

Vyhlášení a doručení opisu usnesení

Ústavní soud se nedávno v rámci své rozhodovací činnosti zabýval počátkem běhu lhůty pro podání stížnosti^[1] podle zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní řád**“). V projednávané věci obecné soudy rozhodovaly o nařízení výkonu trestu odsouzeného, kterému byl přeměněn podmíněný trest na trest nepodmíněný.

Základním problémem v celé věci byla otázka počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení, kterým bylo nařízeno odsouzenému, aby vykonal trest nepodmíněný. Obecné soudy dovodily, že okamžik počátku běhu lhůty je stanoven vyhlášením takového usnesení.

Takový závěr obecných soudů je však v přímém rozporu s konstantní judikaturou Ústavního soudu. Ústavní soud dlouhodobě v otázce rozhodování o omezení osobní svobody preferuje výklad, že okamžikem rozhodným pro počátek běhu lhůty je až **okamžik doručení opisu usnesení, a nikoliv vyhlášení rozhodnutí.**

Judikatura Ústavního soudu k počátku běhu lhůty

Aby bylo možné stížnost řádně podat, je zásadní se seznámit s kompletním písemným odůvodněním, nejen pouze s ústně sděleným výrokiem a základními důvody. V důsledku toho musí být vždy předložena kopie usnesení a lhůta pro podání odvolání začíná běžet až poté.

To vyplývá i z nálezu Ústavního soudu ze dne 31. května 2018, sp. zn. I. ÚS 3842/17, ve kterém soud uvedl následující: „*Pokud je stěžovateli nutno ve smyslu § 137 odst. 4 trestního řádu doručit opis usnesení příslušného okresního soudu, pak jeho přítomnost při vyhlášení takového usnesení nezaložila účinky oznámení, neboť to nastalo až doručením opisu usnesení. Opačný závěr by nutil oprávněnou osobu podat stížnost proti usnesení, aniž by se mohla seznámit s jeho písemným vyhotovením, a povinnost doručit opis usnesení by se pak jevila jako samoúčelná. Bez ohledu na skutečnost, že při vyhlášení usnesení se vedle výroku sděluje i podstatná část odůvodnění (ustanovení § 128 odst. 2 trestního řádu ve spojení s ustanovením § 138 trestního řádu), je obeznámenost s písemným odůvodněním usnesení pro kvalifikované podání stížnosti klíčová. Usnesení o opravném prostředku ve smyslu ustanovení § 137 odst. 4 trestního řádu se přitom svým významem blíží rozsudku, proto je povinností jeho opis oprávněným osobám písemně doručit; pakliže by se lhůta k podání stížnosti neodvívjela od doručení opisu usnesení, ztratilo by toto ustanovení svůj racionální smysl.*“

V dalším nálezu ze dne 10. prosince 2019, sp. zn. IV. ÚS 3003/19 Ústavní soud uvedl, že „*Není*

možné požadovat podání perfektní stížnosti, **nejsou-li stěžovateli známy důvody, pro které byl v předchozím řízení neúspěšný, a které zjistí teprve z písemného odůvodnění. Teprve poté může začít běžet lhůta k podání stížnosti.**“

To potvrzuje i náleze ze dne 9. června 2009, sp. zn. IV. ÚS 426/09, ve kterém Ústavní soud (kromě jiného) uvedl: „... reálná možnost seznámit se s rozhodovacími důvody obsaženými v rozhodnutí, jež je podrobena stížností kritice. Pouze za těchto podmínek se stěžovateli dostává i kvalifikované možnosti skutkově a právně argumentovat, a tedy v případě svého nesouhlasu zpochybňovat argumenty obsažené v odůvodnění, na nichž výrok jím napadeného rozhodnutí spočívá.“

Zásah do lidských práv

V případě, že je ze strany obecných soudů požadováno odůvodnění stížnosti v době, kdy nejsou známy důvody, pro které byl stěžovatel v předchozím řízení neúspěšný, jde o porušení práva na soudní ochranu zaručenou článkem 36 odst. 1 Listiny.

Výše uvedený závěr pak podporuje i dostupná rozhodovací praxe Ústavního soudu. V nálezu ze dne 15. května 2024, sp. zn. III. ÚS 1001/24 Ústavní soud uvedl: „Počátek běhu lhůty pro podání instanční stížnosti v trestních věcech při rozhodování o osobní svobodě (zde: o změně výkonu trestu odnětí svobody, kterým se stěžovatel zařazuje pro výkon trestu do věznice se zvýšenou ostrahou) se odvíjí až od doručení písemného vyhotovení soudního rozhodnutí. Seznámení se s písemným odůvodněním je totiž nezbytné pro kvalifikované podání stížnosti, protože oprávněná osoba musí mít možnost porozumět argumentaci soudu a zvážit možnost obrany proti němu. **Je proto porušením práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, je-li instanční stížnost odmítnuta jako opožděná, neboť nebyla podána již v době, kdy stěžovateli ještě nebyly známy důvody, pro něž byl v předchozím řízení neúspěšný a které mohl zjistit teprve z písemného vyhotovení rozhodnutí.**“

Konečně v posledním rozhodnutí – nálezu ze dne 26. února 2026, sp. zn. IV. ÚS 3037/25 uvedl Ústavní soud následující: „Pokud obecný soud nerespektuje ústavněprávní výklad vyložený v konstantní judikatuře Ústavního soudu a bez vážných důvodů se odchýlí od nosných důvodů této judikatury, dochází k porušení základního práva dotčené osoby podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Počátkem běhu lhůty pro podání (instanční) stížnosti proti usnesení o nařízení výkonu trestu podle § 330 trestního řádu je okamžik doručení opisu usnesení. **Pakliže stížnostní soud odmítne stížnost proti takovému rozhodnutí jako opožděnou z důvodu, že počátek běhu lhůty k podání stížnosti odvozuje již od vyhlášení usnesení, nikoliv od doručení jeho opisu, dochází k porušení práva na soudní ochranu zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.**“

Závěr

Počátek lhůty pro podání stížnosti proti usnesení o nařízení výkonu trestu podle § 330 trestního řádu je dán doručením opisu usnesení, nikoliv jeho vyhlášením. Pokud stížnostní soud odmítne stížnost jako opožděnou s odkazem na okamžik vyhlášení, dochází k porušení práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Ačkoliv se shora citovaná rozhodovací praxe Ústavního soudu může zdát zcela jasná a prakticky nepřipouštějící opačný závěr, je třeba mít na paměti, že i v současnosti se můžeme při rozhodování obecných soudů setkat s nerespektováním shora uvedených závěrů. V takovém případě je na obhájci konkrétního obviněného či odsouzeného, aby zajistil právo obviněného či odsouzeného na

spravedlivý proces, právě např. poukázáním na shora citovanou judikaturu.

JUDr. Bc. Pavel Martiník, Ph.D.

Mgr. Martin Prachař

[Martiník advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Uruguayská 380/17
120 00 Praha 2 - Vinohrady

Tel.: +420 773 706 807

E-mail: pavel@martinik.legal

[1] Viz nálezn Ústavního soudu ze dne 24. února 2026, sp. zn. IV. ÚS 3037/25

Další články:

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)